Prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul central, (judecător: Eugeniu Ciubotaru)
dosarul nr.2a-1498/24 *(nr.2-24082905-03-2a-18112024)*

C U R T E A D E A P E L N O R D
Colegiul civil şi de contencios administrativ

D E C I Z I E

27 ianuarie 2026 mun.Bălți

Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecător Elena Grumeza
Judecători Natalia Costaș și Ivan Parii
Grefier Radmila Roșca

examinând în ședință publică, apelul declarat de Galbură Gheorghe și Gliga Ludmila prin intermediul avocatului Timotin Iulian împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul central din 13 septembrie 2024, emisă în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată formulată de Cotruță Sergiu către Galbură Gheorghe și Gliga Ludmila, cu privire la încasarea dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată,-

a c o n s t a t a t:

Pretențiile reclamantului:

La 26 iulie 2024, Sergiu Cotruță s-a adresat Judecătoriei Orhei (sediul Central) cu o cerere de chemare în judecată împotriva copârâților Gheorghe Galbură și Ludmila Gliga cu privire la încasarea dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea pretențiilor respective, reclamantul a indicat că, la 12 ianuarie 2021, s-a adresat cu cerere de chemare în judecată, ulterior completată, solicitând încasarea solidară din contul pârâților Gheorghe Galbură și Ludmila Gliga a sumei de 30 000 Euro, împrumutată în baza contractului de împrumut și a recipisei din 08 ianuarie 2018, a sumei de 4472,10 Euro cu titlu de dobândă de întârziere pentru perioada 09 ianuarie 2020 - 26 februarie 2021 și cheltuielile de judecare a cauzei.

A mai accentuat că, prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 31 martie 2021, s-a admis cererea de chemare în judecată înaintată de avocatul Ciobanu Vadim în interesele reclamantului Sergiu Cotruța împotriva lui Gheorghe Galbură și Ludmila Gliga privind încasarea în mod solidar a datoriei în mărime de 30 000 Euro, în baza contractului de împrumut din 08 ianuarie 2018, a dobânzii de întârziere în sumă de 4472,10 Euro și a cheltuielilor de judecată. S-a încasat, în mod solidar, de la Gheorghe Galbură și Ludmila Gliga în beneficiul lui Sergiu Cotruță, datoria în sumă de 30 000 Euro, sau echivalentul sumei în lei moldovenești la momentul achitării, în baza contractului de împrumut sub forma recipisei din 08 ianuarie 2018, dobânda de întârziere în sumă de 4472,10 euro, sau

echivalentul sumei în lei moldovenești la momentul achitării, cheltuielile de asistență juridică în mărime de 20000 lei și cheltuielile de judecată în mărime de 24414,20 lei.

Suplimentar, a punctat că, nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, pârâții au declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 31 martie 2021, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond, cu respingerea cererii de chemare în judecata ca fiind nefondată.

Sergiu Cotruță a relevat că, în instanța de apel, Gheorghe Galbură și Ludmila Gliga au falsificat semnătura reclamantului pe un înscris, încercând să evite răspunderea civilă, însă în urma efectuării expertizei grafoscopice a fost constatat faptul falsificării semnăturii reclamantului.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 05 martie 2024, s-a respins cererea de apel declarată de apelanții Gheorghe Galbură și Ludmila Gliga. S-a menținut hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 31 martie 2021, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Sergiu Cotruță împotriva lui Gheorghe Galbură și Ludmila Gliga cu privire la încasarea datoriei în mod solidar, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

Suplimentar, a invocat că, în urma acțiunilor de rea-credință ale pârâților, de la pronunțarea hotărârii primei instanțe (31 martie 2021), până la pronunțarea deciziei instanței de apel (05 martie 2024), a trecut o perioadă de 3 ani. Pentru această perioadă nu s-a calculat dobânda de întârziere, iar începând cu 05 martie 2024, când hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 31 martie 2021 a devenit executorie, au fost aplicate deja prevederile art. 24 din Codul de executare.

A mai menționat că, dobânda de întârziere pentru perioada 01 aprilie 2021 - 05 martie 2024 constituie suma de 16 404,04 Euro.

În final, Sergiu Cotruța a solicitat încasarea, în mod solidar, de la Gheorghe Galbură și Ludmila Gliga a dobânzii de întârziere în mărime de 16 404,04 Euro, cheltuielile de asistență juridică în mărime de 20 000 lei și cheltuielile de judecată sub forma taxei de stat în mărime de 10 045 lei.

Poziția instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul central din 13 septembrie 2024 acțiunea depusă de Sergiu Cotruță împotriva lui Gheorghe Galbură și Ludmila Gliga cu privire la încasarea dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată, s-a admis parțial.

- s-a încasat, în mod solidar, de la Gheorghe Galbură, născut la *****, domiciliat în raionul ***** și Ludmila Gliga, născută la *****, domiciliată în raionul *****, în beneficiul lui Sergiu Cotruță, născut la 02 septembrie 1969, domiciliat în raionul ***** suma de 1 6404 (șaisprezece mii patru sute patru) Euro, convertită în lei moldovenești, conform cursului oficial din data executării cu titlu de dobândă de întârziere și cheltuielile judiciare suportate sub forma plății taxei de stat în mărime de 10 045 (zece mii patruzeci și cinci) lei, precum și parțial de asistență juridică în sumă de 5000 (cinci mii) lei.

În rest, pretențiile cu privire la încasarea sumelor excedente, s-au respins ca fiind neîntemeiate.

Solicitarea apelanților:

Exprimându-și dezacordul cu soluția instanței de fond, la data de 04 octombrie 2024 Galbură Gheorghe și Gliga Ludmila prin intermediul avocatului Timotin Iulian au contestat hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul central din 13 septembrie 2024 cu apel, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii cu pronunțarea unei noi decizii de respingere a acțiunii.

Argumentele apelanților:

Prin cererea de apel, apelanții Galbură Gheorghe și Gliga Ludmila consideră că, hotărârea instanței de fond este nefondată și neîntemeiată, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și respingerea acțiunii înaintate de reclamantul Cotruță Sergiu. În susținerea poziției, se invocă circumstanțele cauzei și modul eronat în care instanța de fond a apreciat probele și a aplicat normele de drept material și procesual.

Apelanții invocă în primul rând faptul că, instanța nu a emis o hotărâre clară și definitivă din care să rezulte fără echivoc dacă obligația a fost sau nu executată, iar ulterior pronunțării deciziei instanței de apel, aceștia au executat în mare parte obligațiile stabilite. De asemenea, aceștia invocă existența unui impediment justificator, arătând că, în perioada relevantă pe teritoriul Republicii Moldova a fost instituită starea de urgență, ceea ce justifică neexecutarea la timp a obligațiilor și exclude aplicarea dobânzii de întârziere, în temeiul dispozițiilor Codului civil și ale Codului de procedură civilă.

Totodată, apelanții susțin că, datoria a fost achitată, iar faptul că, instanța a constatat acest lucru ulterior nu poate conduce automat la obligarea lor la plata dobânzii pentru întreaga perioadă pretinsă. Ei arată că, tergiversarea examinării cauzei, inclusiv dispunerea expertizelor și durata procesului, nu le poate fi imputată, astfel încât nu pot fi sancționați prin aplicarea dobânzii legale pentru această perioadă. În opinia lor, dobânda ar putea fi eventual calculată doar pentru o perioadă limitată, nu pentru întreaga durată indicată de reclamant.

Apelanții invocă și faptul că, instanța de fond nu a analizat în mod corespunzător circumstanțele relevante ale cauzei, concluziile acesteia fiind în contradicție cu situația de fapt, ceea ce constituie temei de casare a hotărârii potrivit Codului de procedură civilă.

În ceea ce privește modul de calcul al dobânzii, apelanții fac trimitere la dispozițiile Codului civil, arătând că, dobânda de întârziere se calculează în funcție de rata de bază stabilită de Banca Națională a Moldovei, la care se adaugă un anumit număr de puncte procentuale, în funcție de natura raportului juridic. Aceștia susțin că, în cauza dată, dobânda nu poate depăși plafonul de plus 5 puncte procentuale, iar calculul efectuat de reclamant, respectiv acceptat de instanța de fond, este eronat.

În sprijinul poziției lor, apelanții invocă și practica Curții Supreme de Justiție, potrivit căreia, în cazuri similare, dobânda de întârziere a fost limitată la un nivel de plus 5 puncte procentuale. Prin urmare, aceștia consideră că, instanța de fond a aplicat greșit normele de drept material, admițând o dobândă mai mare decât cea legal admisibilă.

În consecință, apelanții solicită admiterea cererii de apel, casarea hotărârii Judecătoriei Orhei și emiterea unei noi decizii prin care să fie respinsă acțiunea înaintată de Cotruță Sergiu împotriva lor, ca fiind neîntemeiată.

Poziția părților în ședința instanței de apel:

În cadrul ședinței, apelanții Gliga Ludmila și Galbura Gheorghe au reiterat motivele de fapt și de drept ce au fost invocate în cererea de apel, solicitând admiterea acesteia, casarea hotărârii instanței de fond și pronunțarea unei noi decizii de respingere a acțiunii.

La rândul său, avocatul Ciobanu Vadim în interesele intimatului Cotruța Sergiu a menționat argumentele invocate în cererea de chemare în judecată, solicitând respingerea apelului cu menținerea hotărârii instanței de fond. Intimatul Cotruța Sergiu a susținut poziția avocatului său.

Aprecierea instanței de apel:

Examinând cauza în limitele motivelor invocate în apel, verificând probele administrate, înscrisurile anexate și explicațiile părților date în ședința instanței de apel, Colegiul civil și de contencios administrativ reține că, hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul central din 13 septembrie 2024 este legală și întemeiată, iar motivele de apel sunt nefondate din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art.362 alin.(1) Cod de procedură civilă, *termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel*.

Apelanții Galbură Gheorghe și Gliga Ludmila prin intermediul avocatului Timotin Iulian, la data de 04 octombrie 2024, a depus cerere de apel (f.d.105-106) împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul central din 13 septembrie 2024 (f.d.95), astfel Colegiul constată apelul ca fiind declarat în termen.

Potrivit prevederilor art.385 lit.a) CPC, *instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să mențină hotărârea primei instanțe*.

În conformitate cu art.240 alin.(1) Cod de procedură civilă, *la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importantă pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii şi admisibilitatea acțiunii.*

În temeiul prevederilor art.118 alin. (1) Cod de procedură civilă *fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale*, iar conform art. 130 Cod de procedură civilă, *instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea cauzei.*

În conformitate cu prevederile art.373 alin. (1), (2), Cod de procedură civilă, (*1) Instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. (2) În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces.*

Astfel, instanța de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanțe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei. Concomitent, instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Prin urmare, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit recomandărilor avizului nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești, o motivație şi o analiză clară sunt cerințele fundamentale ale hotărârilor judecătorești şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce iau fost prezentate.

Instanța de apel menționează că, art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justițiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligației instanțelor de judecată de a-şi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanțelor pricinii. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicții între motivare şi dispozitiv, constituie o garanție pentru justițiabili, în fața eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

Conform art.5 CPC, *orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile şi interesele legitime.*

Din probatoriul administrat în speță, Colegiul civil a stabilit că, la 08 ianuarie 2018, între Sergiu Cotruță în calitate de împrumutător și Gheorghe Galbură și Ludmila Gliga în calitate de împrumutați, a fost încheiat un contract de împrumut (f.d.24).

Potrivit pct. 1.1 al contractului, împrumutătorul transmite împrumutatului mijloace bănești în sumă de 30 000 Euro, pentru necesități personale, iar împrumutatul s-a obligat să restituie împrumutătorului aceeași sumă. Suma împrumutului se oferă împrumutatului până la 08 ianuarie 2020.

În aceeași zi, la 08 ianuarie 2018, atât prin recipisă, cât și prin actul de predare-primire a mijloacelor bănești, s-a confirmat că, Gheorghe Glabură și Ludmila Gliga au primit suma de 30 000 Euro cu titlu de împrumut de la Sergiu Cotruță (f.d.25, 26).

La 12 ianuarie 2021, Sergiu Cotruță a depus o cerere de chemare în judecată împotriva pârâților Gheorghe Galbură și Ludmila Gliga privind încasarea în mod solidar a datoriei în mărime de 30 000 Euro, în baza contractului de împrumut din 08 ianuarie 2018, dobânzii de întârziere în sumă de 4472,10 euro și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d.17-23).

Prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 31 martie 2021, s-a admis cererea de chemare în judecată înaintată de Sergiu Cotruță împotriva pârâților Gheorghe Galbură și Ludmila Gliga privind încasarea datoriei și compensarea cheltuitelor de judecată. S-a încasat, în mod solidar, de la Gheorghe Galbură și Ludmila Gliga în beneficiul lui Sergiu Cotruță, datoria în sumă de 30000 Euro, dobânda de întârziere în sumă de 4472,10 Euro și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 20000 lei, precum și cheltuielile de judecată în mărime de 24414,20 lei (f.d.28-30).

Prin decizia Curții de apel Chișinău din 05 martie 2024, s-a respins cererea de apel declarată de Gheorghe Galbură și Ludmila Gliga. S-a menținut hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 31 martie 2021 (f.d.45-49).

La 27 mai 2024, Judecătoria Orhei, a eliberat titlu executoriu de încasare, în mod solidar, de la Gheorghe Galbură și Ludmila Gliga în beneficiul reclamantului Sergiu Cotruță a datoriei în sumă de 30 000 Euro sau echivalentul sumei în lei moldovenești la momentul achitării, în baza contractului de împrumut sub forma recipisei din 08 ianuarie 2018, dobânda de întârziere în sumă de 4472,10 Euro sau echivalentul sumei în lei moldovenești la momentul achitării, cheltuielile de asistență juridică în mărime de 20000 lei și cheltuielile de judecată în mărime de 24 414,20 lei, fiind specificat că hotărârea este executorie din 05 martie 2024 (f.d.50).

Astfel, dat fiind faptul că, de la pronunțarea hotărârii primei instanței-31.03.2021 până la pronunțarea deciziei instanței de apel- 05.03.2024 a trecut o perioadă de 3 ani, perioadă în care nu s-a calculat dobânda de întârziere, la 26 iulie 2024, Sergiu Cotruță a înaintat o cerere de chemare în judecată împotriva lui Gheorghe Galbură și Ludmila Gliga prin care a solicitat încasarea dobânzii de întârziere în mărime de 16 404,04 Euro pentru perioada 01 aprilie 2021-05 martie 2024 și compensarea cheltuielilor de judecată și anume 10 045 lei cu titlu de taxă de stat achitată la depunerea acțiunii și suma de 20 000 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistența juridică (f.d.6-13).

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul central din 13 septembrie 2024 s-a încasat, în mod solidar, de la Gheorghe Galbură și Ludmila Gliga în beneficiul lui Sergiu Cotruță suma de 16 404 (șaisprezece mii patru sute patru) Euro, convertită în lei moldovenești, conform cursului oficial din data executării cu titlu de dobândă de întârziere și cheltuielile judiciare suportate sub forma plății taxei de stat în mărime de 10 045 (zece mii patruzeci și cinci) lei, precum și parțial de asistență juridică în sumă de 5000 (cinci mii) lei. În rest, pretențiile cu privire la încasarea sumelor excedente, s-au respins ca fiind neîntemeiate (f.d.111-117).

Pentru a ajunge la această concluzie, instanța de fond a ținut cont de faptul că, creditorul, care nu a primit executarea obligației are dreptul la dobândă de întârziere pentru suma respectivă din data imediat următoare scadenței plății până la data în care s-a efectuat plata.

Exprimându-și dezacordul cu soluția instanței de fond, la data de 04 octombrie 2024 Galbură Gheorghe și Gliga Ludmila prin intermediul avocatului Timotin Iulian au contestat hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul central din 13 septembrie 2024 cu apel, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii cu pronunțarea unei noi decizii de respingere a acțiunii (f.d.129-130).

Pentru început, Colegiul civil va aprecia ca una justificată concluzia instanței de fond potrivit căreia, cu referire la revendicarea de încasare a dobânzii de întârziere, art. 39 al Legii pentru punerea în aplicare a Codului civil al Republicii Moldova nr. 1125-XV din 13.06.2002 (Republicat: Monitorul Oficial al R. Moldova nr.66-75 art.133 din 01.03.2019), dispozițiile art. 942-945 din Codul civil, introduse prin Legea nr.133/2018, se aplică, începând cu 01 martie 2019, şi obligațiilor izvorâte din contracte încheiate înainte de 01 martie 2019 sau din alte temeiuri survenite înainte de 01 martie 2019.

Astfel, conform art. 901 alin. (1) și (5) Cod civil, *(1) atunci cînd, fără justificare, debitorul nu îşi execută obligaţia, creditorul poate, în condiţiile legii şi, după caz, ale contractului, la alegerea sa: a) să ceară executarea silită a obligaţiei; b) să suspende executarea obligaţiei corelative; c) să reducă obligaţia sa corelativă; d) să recurgă la rezoluţiunea contractului; e) să ceară plata de despăgubiri pentru prejudiciul suferit prin neexecutare; f) să exercite orice alt mijloc juridic de apărare, prevăzut de lege sau contract, pentru realizarea dreptului său încălcat prin neexecutare. (5) Neexecutarea obligaţiei înseamnă orice abatere, cu sau fără justificare, de la executarea corespunzătoare a obligaţiei şi include neexecutarea totală sau parţială a obligaţiei, executarea necorespunzătoare sau cu întîrziere a obligaţiei.*

Potrivit art. 942 alin. (1), (2) din Codul civil, *(1) în cazul în care o sumă de bani nu este plătită la scadenţă, creditorul are dreptul la dobîndă de întîrziere pentru suma respectivă din data imediat următoare scadenţei plăţii pînă la data în care s-a efectuat plata, la rata prevăzută la alin.(2) ori la o altă rată prevăzută de dispoziţiile legale speciale. (2) Rata dobînzii de întîrziere este egală cu rata prevăzută la art. 874 plus 5 puncte procentuale pe an, în cazul în care debitorul este un consumator, sau 9 puncte procentuale pe an, în celelalte cazuri.*

În urma examinării cererii de apel declarate de către Galbură Gheorghe și Gliga Ludmila, a materialelor dosarului, precum și a motivelor invocate de apelanți în susținerea apelului, instanța de apel reține următoarele.

Instanța de fond a stabilit corect situația de fapt și a aplicat în mod corespunzător normele de drept material și procesual incidente cauzei.

Din materialele dosarului rezultă fără echivoc că, între reclamantul Cotruță Sergiu, în calitate de împrumutător, și pârâții Galbură Gheorghe și Gliga Ludmila, în calitate de împrumutați, a fost încheiat la data de 08 ianuarie 2018 un contract de împrumut, în temeiul căruia reclamantul a transmis pârâților suma de 30 000 euro, aceștia obligându-se

să restituie suma până la data de 08 ianuarie 2020. Faptul transmiterii sumei a fost confirmat atât prin contract, cât și prin recipisă și act de predare-primire.

Prin hotărârea Judecătoriei Orhei din 31 martie 2021, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 05 martie 2024, s-a constatat existența datoriei și s-a dispus încasarea acesteia, precum și a dobânzii de întârziere aferente până la acel moment. Această hotărâre a dobândit autoritate de lucru judecat, în sensul art. 254 Cod de procedură civilă, astfel încât circumstanțele privind existența obligației, caracterul exigibil al acesteia și culpa debitorilor nu mai pot fi repuse în discuție în cadrul prezentului litigiu.

Or, Colegiul civil menționează că, obiectul prezentei cauze îl constituie exclusiv încasarea dobânzii de întârziere pentru perioada ulterioară pronunțării hotărârii instanței de fond, respectiv pentru intervalul 01 aprilie 2021 – 05 martie 2024.

În acest sens, instanța de apel constată că, în mod corect, instanța de fond a reținut că, pârâții nu și-au executat obligația de restituire a sumei împrumutate la scadență, fapt ce atrage incidența dispozițiilor art. 901 și art. 942 Cod civil privind răspunderea pentru neexecutare și dreptul creditorului la dobândă de întârziere.

Deci, potrivit art. 942 Cod civil, în cazul în care o obligație pecuniară nu este executată la scadență, creditorul are dreptul la dobândă de întârziere din momentul imediat următor scadenței și până la executarea integrală a obligației, fără a fi necesară dovedirea unui prejudiciu. Astfel, simpla neexecutare la termen a obligației atrage de drept obligația debitorului de a achita dobânda de întârziere. Aici, instanța de apel constată veridicitatea constatării instanței de fond că, Gheorghe Galbură și Ludmila Gliga până la examinarea de către instanța superioară a apelului depus asupra hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul Central, s-a aflat în întârziere, reclamantul, în virtutea prevederilor legii, având facultatea de a solicita și pentru această perioadă, despăgubirea sub forma dobânzii de întârziere.

Instanța de apel reține că, argumentele apelanților referitoare la pretinsa executare a obligației sau la caracterul nejustificat al dobânzii sunt neîntemeiate. Din materialele dosarului nu rezultă că obligația ar fi fost executată anterior perioadei pentru care s-a solicitat dobânda, iar eventualele susțineri în acest sens au fost examinate și înlăturate în mod justificat de instanța de fond. De altfel, caracterul cert, lichid și exigibil al creanței a fost stabilit prin hotărâre judecătorească definitivă, astfel încât debitorii aveau obligația de a o executa de binevol, în caz contrar fiind ținuți să suporte consecințele legale ale întârzierii.

În ceea ce privește invocarea de către apelanți a existenței unui impediment justificator, instanța de apel constată că, aceste susțineri nu sunt probate și nu pot înlătura răspunderea pentru neexecutare. Simpla invocare a stării de urgență nu este suficientă pentru a exonera debitorii de obligația de plată, în lipsa unor dovezi concrete că aceasta a făcut imposibilă executarea obligației. Mai mult, instanța de fond a reținut corect că, pentru perioada stării de urgență nu s-a solicitat dobândă de întârziere, astfel încât acest argument este lipsit de relevanță, or, starea de urgență, pe teritoriul Republicii Moldova, a fost instituită prin Hotărârea Parlamentului nr. 55 din 17 martie 2020 pentru perioada 17 martie 2020 - 15 mai 2020.

Referitor la critica privind modul de calcul al dobânzii, instanța de apel constată că, instanța de fond a aplicat corect dispozițiile legale, stabilind dobânda în conformitate cu prevederile Codului civil.

În speță, raportul juridic dintre părți nu se încadrează în categoria raporturilor cu consumatorii, astfel încât este aplicabilă rata dobânzii prevăzută pentru celelalte cazuri, respectiv rata de bază plus 9 puncte procentuale. Argumentele apelanților privind limitarea dobânzii la plus 5 puncte procentuale nu sunt întemeiate și contravin dispozițiilor legale aplicabile.

Instanța de apel mai reține că, durata examinării cauzei în fața instanțelor judecătorești nu poate fi imputată creditorului și nu constituie un temei pentru exonerarea debitorului de plata dobânzii de întârziere. Dimpotrivă, dobânda de întârziere are rolul de a compensa creditorul pentru lipsa de folosință a sumei datorate pe întreaga perioadă a neexecutării obligației.

În ceea ce privește cheltuielile de judecată, instanța de apel constată că, instanța de fond a făcut o aplicare corectă a dispozițiilor legale, reducând în mod justificat cuantumul cheltuielilor de asistență juridică la o sumă rezonabilă, în raport cu complexitatea cauzei și volumul de muncă depus. Această apreciere ține de marja de apreciere a instanței și nu poate fi cenzurată în lipsa unor motive temeinice.

În consecință, instanța de apel reține că, hotărârea instanței de fond este legală și întemeiată, fiind pronunțată cu respectarea normelor de drept material și procesual, iar motivele invocate în cererea de apel nu sunt de natură să conducă la modificarea sau casarea acesteia.

Pentru aceste considerente, instanța de apel urmează să respingă cererea de apel ca neîntemeiată și să mențină hotărârea instanței de fond.

Potrivit art. 82 Cod de procedură civilă, *Cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat, taxa de timbru și cheltuielile de judecare a cauzei.*

Conform art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă, *(1) Instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.*

De asemenea, în temeiul art. 96 alin. (1) Cod de procedură civilă, (*1) Instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile.*

Din materialele cauzei rezultă că, instanța de fond a constatat în mod corect că, reclamantul a suportat cheltuieli privind taxa de stat, confirmate prin ordinul de plată nr.00401181365951 din 26 iulie 2024 (f.d.2) în sumă de 10045 lei, precum și cheltuieli pentru asistență juridică în sumă de 20 000 lei confirmate prin ordinul de plată nr. 110324 din 24 iulie (f.d.5).

În același timp, instanța de fond a procedat la verificarea caracterului real, necesar și rezonabil al cheltuielilor de asistență juridică, conform criteriilor stabilite de art. 96 Cod de procedură civilă și jurisprudența relevantă.

Astfel, instanța a reținut în mod întemeiat că, volumul de muncă al avocatului nu a fost unul excesiv, cauza nu a prezentat o complexitate juridică deosebită, iar activitățile procesuale realizate nu justifică integral cuantumul solicitat.

Prin urmare, reducerea cheltuielilor de asistență juridică până la suma apreciată ca fiind rezonabilă și anume 5000 lei reprezintă o aplicare corectă a principiului proporționalității și a criteriilor legale incidente.

Totodată, instanța de fond a dispus în mod legal compensarea taxei de stat în cuantum de 10 045 și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 5 000 lei în sarcina pârâților, reținând culpa procesuală a acestora, în conformitate cu art. 94 Cod de procedură civilă.

Instanța de apel subliniază că, stabilirea cuantumului cheltuielilor de judecată ține de aprecierea instanței de fond, care a examinat nemijlocit probele administrate, iar intervenția instanței de apel este justificată doar în cazul unei vădite erori, ceea ce nu se constată în speță.

În consecință, soluția instanței de fond cu privire la cheltuielile de judecată este legală și întemeiată, fiind adoptată cu respectarea prevederilor art. 82, art. 94 și art. 96 Cod de procedură civilă.

În astfel de circumstanțe, Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curții de Apel Nord consideră că, apelul declarat de Galbură Gheorghe și Gliga Ludmila prin intermediul avocatului Timotin Iulian urmează a fi respins, cu menținerea hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul central din 13 septembrie 2024.

În conformitate cu art.385 lit.a) CPC, Colegiul civil și de contencios administrativ,

D E C I D E :

Se respinge apelul declarat de Galbură Gheorghe și Gliga Ludmila prin intermediul avocatului Timotin Iulian.

Se menține fără modificări hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul central din 13 septembrie 2024, emisă în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată formulată de Cotruță Sergiu către Galbură Gheorghe şi Gliga Ludmila, cu privire la încasarea dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs, la Curtea Supremă de Justiție, în termen de două luni de la comunicare, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței,
judecătorul **Elena Grumeza**

Judecătorii **Natalia Costaș**

Ivan Parii